

Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov 9 iyul - diplomatik xidmət orqanları əməkdaşlarının peşə bayramı günü münasibətilə AZORTAC-a müsahibə verib. Müsahibəni təqdim edirik.

- Cənab nazir, bu il Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illik yubileyi qeyd edilir. Müasir Azərbaycan Respublikası Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin varisi hesab olunur. Sizcə hansı məqamları əsas götürərk müasir Azərbaycanın xarici siyasetini 100 il avvalki Cümhuriyyət dövrünün xarici siyasetinin varisi hesab etmək olar?

- Məlim olduğu kimi, 2018-ci il dövlət başı tərəfindən ölkəmizde "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilib. Bu qərar xalqımızın tarixine, dövlətciliklə ənənələrinə, herilən yüksək dəyərdir.

Xalqımızın zəngin dövlətcilik tarixi olsa da, tarixin müxtəlif dövrlərində işğal məruz qalmış Azərbaycan müstəqilliyin vacib attributlarından olan xarici siyaset fealiyyətindən karar salmışdır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması ilə Xarici İşlər Nazirliyi strukturunun təsis edilməsi, beynəlxalq ictimaiyyətə feal diplomatiq işin aparılması ölkəmizin xarici siyaset fealiyyətinin esasını qoymuşdur.

Heç de təsadüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev 1919-cu il iyul ayının 9-da Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Xarici İşlər Nazirliyinin Katılıbliyinə dair müvəqqəti təlimatın qəbul edilməsi tarixini əsas tutaraq, 2007-ci il avqustun 24-də hər il iyulun 9-nun Azərbaycan Respublikası diplomatik xidmət orqanları əməkdaşlarının peşə bayramı günü kimi qeyd edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Azərbaycan diplomatiyası ilk addımlarını atarken - 1919-cu ilde Bakıda 16 xarici dövlətin, o cümlədən ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, İtalya, İsvəç, İsveç, Belçika, İran, Polşa ve Ukraynanın diplomatik nümayəndəlikləri fealiyyət göstərirdi. 1920-ci ilin aprelindən Azərbaycanın Gürcüstan, Ermənistən, İran, Türkiye, Ukrayna və başqa yerlərdə diplomatik nümayəndəliklər və baş konsulluqlar mövcud idi. Paris Sülh Konfransında Azərbaycanın müstəqilliyinin yekdil de-fakto tanınmasına müvəffəq olundu və Azərbaycan missiyası Paris Sülh Konfransının Ali Şurasına dəvət aldı.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə nəzər salıqda, xarici siyasetin məqsəd və mərəmları baxımından da varisliyin özünü göstərdiyini görürük. İstiqətli Bəyannaməsində təsbit olunduğu kimi, bütün milletlərlə, xüsusişlə qonşu olduğunu milletlər və dövlətlərə dəst münasibətler yaratmaq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin xarici siyasetinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi müyyəyen edilmişdir. Bu gün Azərbaycan Respublikası da öz xarici siyasetində qonşu dövlətlərlə və bütövlükdə dünya birliyi ilə istiqətli və çoxteşrifli əsasda dəstləq münasibətərinin inkişaf etdirilməsini, regionda və dünyada sülh, sabitlik və təhlükəsizliyin gücləndirilməsini xarici siyasetinin teməl məqsədlərindən biri kimi müyyəyen edib.

Amma təəssüfə onu da qeyd etməliyik ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin üzəldiyi təhdid və təhlükələr, o cümlədən Ermənistən ərazi iddiaları və Azərbaycanla qarşı mührəbiyyətə başlaması, mürəkkəb geosiyasi fitne-fəsədlər və neft amili 1991-ci ilde müstəqilliyini yenice bərpə etmiş Azərbaycan Respublikasını da hətə etdi.

Tarixin özü tekrarlanması formasında sanki geosiyasi təhdidlərimiz sırasında da benzerlik var. Odur ki, istər institutional baza olaraq istinad mənbəyi kimi, istərsə de xarici siyasetin məqsəd və mərəmları baxımından müasir Azərbaycan Respublikası ile Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin xarici siyaset fealiyyətindən varisiyi və ardıcılığı aydın şəkildə görmək mümkündür.

- Bu gün Azərbaycanın xarici siyasetinin teməl prinsiplərini

və qarşısında duran prioritət vəzifələri və tapşırıqları necə təsnif edərdin?

- Ulu önder Heydər Əliyev tərəfindən tarixi təcrübə və yerləşdiyimiz regionun geosiyası çətinlikləri kimi amillər nəzərə alınaraq, Azərbaycanın çoxistiqamətli və tarazlaşdırılmış xarici siyaset strateyi müyyəyen edilib. Bu gün Azərbaycanın milli maraqlarına əsaslanan çoxistiqamətli və dina mik xarici siyaset Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilib, ölkəmizin inkişafının yeni merhəlesinə, dövrün çağırış və tələblərinə uyğun olaraq yeni strateji hədəflər müyyəyen olunur və həyata keçirilir. Xarici siyaset daxili siyasetin davamıdır. Daxili siyasetdə əminliyimiz və yalnız özü-

məsi, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin kobud pozulması ilə müşayiət olunan fealiyyətləri Ermənistənin Azərbaycan qarşı davam edən hərbi təcavüzü, dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilə cəhdlerinin artması, yerləşdiyimiz regionun geosiyası çətinlikləri, Ermənistən xarici siyasetin daxili siyasetin davamıdır. Daxili siyasetdən beynəlxalq informasiya me-

saq aydın olur ki, bir-biri ilə münəaqişə və ya rəqabətde olan deyil, bir-birini tamamlayan etibarlı ticasət marşrutları şəxsləndirilməlidir. Azərbaycan əlverişli coğrafi mövqeyindən istifadə edərək buna Şərqi-Qərb, Şimal-Cənub və Cənub-Qərb istiqamətləri üzərə səmərəli və multimodal nəqliyyat dehliyərinin qurulması yolu ilə nail olmağa çalışır. Bu layiheler region-daxili və transregional infrastruktur əlaqələrinə yolu ilə davamlı iqtisadi artıma və cəçəklənməyə töhfə verir. Artıq fealiyyətə başlamış "Cənub qaz dəhlizi" və TANAP və onun dəha bir seqmenti olan TAP Xəzər, Qara, Aralıq və Adriatik dənizlər hövzəsində yeni əməkdaşlıq məkanı formalasdır, enerji təhlükəsizliyin töhfə verir, Azərbaycanla bu dəhliz boyunca yerləşən ölkələr arasında uzunmüddətli six əməkdaşlıq qurulur.

Xəzəryəni dövlətlərin birgə səyi ilə Xəzər dənizində dostluq və əməkdaşlıq mühiti yaradılıb. 2017-ci il dekabrın 4-5-də Moskva

rübesini paylaşmaq, üzv dövlətlərle əməkdaşlıq ruhunda birgə fealiyyət həyata keçirmək, Qeyri-Maddi Mədəni İrsin Qorunması üzrə Kənvensiyadan irəli gələn məqsədlərin həyata keçirilməsinə yaxından dəstək vermək kimi imkanlar əldə edib.

2018-ci ilin ikinci yarısından etibarən Azərbaycan Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Teşkilatına sədrlik edəcək. Sədrlik dövründə Azərbaycanın prioriteti QDİOT rejonundan nəqliyyat qovşaqlarının inkişaf etdirilmesi olacaq. Bunulla bərabər, Azərbaycan öz sədrliyi dövründə turizm, kənd təsərrüfatı, bağlılı kimi sahəvi əməkdaşlığın inkişafına da xüsusi əhəmiyyət verəcək. 2018-ci ilin sonunda Azərbaycan QDİOT-nin 39-cu Xarici İşlər Nazirleri Şurasının iclasına evsahibliyi edəcək. 2017-2019-cu illər üzrə BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurasının (ECOSOC) üzvü kimi Azərbaycan beynəlxalq inkişaf məqsədləri naməne fealiyyətini davam etdirir.

əməkdaşlıq imkanları yarada və regionda davamlı sülh təmin edə bilər.

Danışıqlar prosesində Azərbaycanın mövqeyi aydın, birmənli və qeyd olunur və bu, ilk növbədə, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinə əsaslanır. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlerinin vasitəciyi ilə aparılan danışıqlar prosesinin formatı və gündəliyi ayndır. Münaqışın mərhələli həlli prosesinin yol xəritəsini da her kəs çox yaxşı bilir. Münaqışın həllində irəliyəşəldə etmek üçün, ilk növbədə, işgal faktı aradan qaldırılmalı və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrində tələb olunduğu kimi, Ermənistən əsərənləri Azərbaycanın işğal edilmiş arazilərindən çıxarılmalıdır.

İyulun 11-de Brüsselde ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlerinin vasitəciyi ilə Azərbaycan və Ermənistən xarici işlər nazirlərinin evsahibliyi etdi. Bu ilin iyundən isə Əfqanistan üzrə Beynəlxalq Təməs Qrupunun iclasına evsahibliyi etdi.

Müstəqilliyinin ilk illərində ciddi siyasi-iqtisadi, sosial və təhlükəsizlik problemləri ilə üzülen Azərbaycan bəki tədbirlərə evsahibliyi etmək həm də özünən əldə etdiyi inklüziv inkişaf modelini, Minilliyyin Inkişaf Məqsədləri və Dayanıqlı Inkişaf Məqsədlərinin həyata keçirilməsi təcrübəsinə böllüşür.

- Xarici İşlər Nazirliyinin əməkdaşlarının əksəriyyətini gənclər təşkil edir. Gənc diplomatların peşəkarlığının artırılması istiqamətində son zamanlarda görülen işlər barədə nə deye bilərsiniz?

- Bu gün Xarici İşlər Nazirliyinin kollektivinin çox hissəsini gənclər təşkil etmək bərabər, onların sırasında da gənc qadınlar üstünlük təşkil edir. Nazirliyin mərkəzi aparıcıda işçilərin 50 faizdən çoxu qadınlardır. Diplomatlarımız fərqli mədəniyyət, ənənələr, iqlim və sosial münasibətlərin mövcud olduğu müxtəli ölkələrdə layiqinə ölkəmizin maraqları naməne xidmət edirlər.

Xarici İşlər Nazirliyinin sistemində dövlət başı tərəfən xarici siyaset sahəsində göstəriliş və tapşırıqları ilə mühüm təsəbbüsü ilə Mədəniyyət Məsələlərinə, Qafqazın Cənəvəsindən təşkilatın BMT-nin 37-ci sessiyasında təsdiq edilmişdir.

Azərbaycanın təsəbbüsü ilə

bu il BMT Baş Assambleyasının 72-ci sessiyasında münaqışın həllində

qadın və qızların esir götürülməsinə qarşı dövri qətnamə, həbelə BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının 37-ci sessiyasında təsdiq edilmişdir.

Şəhərində keçirilmiş Xəzəryəni dövlətlərin xarici işlər nazirlərinin müşavirəsi zamanı Xəzər dənizinin həlqə statusu haqqında Konvensiya layihəsi üzrə, eyni zamanda, Xəzər dənizi cərvəsindən müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlığı nəzərdə tutan sahəvi sənəd layihələrinin hazırlanması təsdiq edilmişdir.

Bütün bunlara baxmayaraq,

ayrıca bir müzakirə mövzusu olan

hər bir istiqamət üzrə xarici siyasetin ən ilər ərzində əsaslı uşurlar əldə edib.

- Azərbaycan diplomatiyasının uğurları, ölkəmizin dünya dövlətləri, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı bərədə məlumat vermenizi xahiş edir.

- Diplomatiyanın əsas mahiyəti və fəlsəfəsi ölkə ətrafında diplomatik xidmətlərin qurulması ilə bağlıdır.

Şəhərində keçirilmiş Xəzəryəni dövlətlərin xarici işlər nazirlərinin müşavirəsi zamanı Xəzər dənizinin həlqə statusu haqqında Konvensiya layihəsi üzrə, eyni zamanda, Xəzər dənizi cərvəsindən müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlığı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycan ile 70-ə

yaxın ölkə arasında diplomatik xidmətlərin qurulması 25 il

il qeyd olunub. Öten ilər ərzində

diplomatik təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq və regional təşkilatlar ilə əlaqələrinin inkişafı təsdiq edilmişdir.

2017-ci ilde Azərbaycanın 70-

əsaslı işlərə dəriyənə, beynəlxalq